

**Η βιβλιοθήκη της Cava Manara:
Ένα διαδημοτικό βιβλιοθηκονομικό πρόγραμμα σε εξέλιξη
στην Επαρχία της Pavia**

από τον Paolo Pulina

Υπεύθυνο Γραφείου Βιβλιοθηκών της Επαρχίας της Pavia

Τα στοιχεία που προσδιόρισαν την εξέλιξη της βιβλιοθήκης της Cava Manara (δήμου της επαρχίας της Παβία με πληθυσμό λίγο μεγαλύτερο από 5.000 κατοίκους) τα τελευταία 16 χρόνια, από το 1987 έως το 2002, είναι τα εξής:

- 1) η ένταξη στο Οργανικό του Δήμου ενός βιβλιοθηκαρίου αρχικά με μερική απασχόληση (1986), στη συνέχεια με πλήρες ωράριο (1987) και η απόφαση να ανοίγει η βιβλιοθήκη για το κοινό 36 ώρες την εβδομάδα,
- 2) η επιμέλεια εκ μέρους του Βιβλιοθηκαρίου, των σχέσεων με τα μέλη της Επιτροπής για τη βιβλιοθήκη (που έχει διοριστεί από το Δημοτικό Συμβούλιο) και άμεσα με τα διοικητικά μέλη (Αντιδήμαρχο για τα Πολιτιστικά, Δήμαρχο κ.λ.π.)
- 3) η βελτίωση της έδρας και του τεχνικού εξοπλισμού της βιβλιοθήκης με βάση τις υποδείξεις του βιβλιοθηκαρίου,
- 4) η Επιτροπή και τα διοικητικά μέλη αποδέχονται την ιδέα του βιβλιοθηκαρίου να προβλέπεται μία αύξηση του ετήσιου προϋπολογισμού για τη βιβλιοθήκη, ώστε να γίνει εφικτή μία αξιόλογη αύξηση του αριθμού των ετήσιων αγορών, καλύπτοντας κυρίως τα κενά στον τομέα των «κλασικών» έργων,
- 5) η αξιοσημείωτη αύξηση του αριθμού των αγορών και επομένως η δυνατότητα:
α) να προσφέρει η βιβλιοθήκη στους τακτικούς αναγνώστες ένα μεγαλύτερο φάσμα από νέες κυκλοφορίες και β) να ελκύσει νέες ομάδες αναγνωστών, θέτοντας τις προϋποθέσεις για να αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των ετήσιων δανεισμών,
- 6) ο προσδιορισμός των αγορών με την έννοια της δυναμικής επένδυσης στον τομέα της λογοτεχνίας για νέους (με απευθείας αγορές από τη Libreria dei Ragazzi στο Μιλάνο, που διευθύνει ο Roberto Denti, ένα από τα πιο εξειδικευμένα βιβλιοπωλεία στο είδος του στην Ιταλία, ικανό να προσφέρει και συνεχείς ευκαιρίες επαγγελματικής επιμόρφωσης στον βιβλιοθηκαρίου) και στον τομέα των βιβλίων για την τοπική ιστορία, με την δημιουργία επομένως δύο ειδικών τμημάτων αφιερωμένων σε κατηγορίες που πρωτίτερα ήταν τελείως παραμελημένες, χωρίς ωστόσο να αμελεί η βιβλιοθήκη τη συνεχή ενημέρωση των βιβλίων πεζογραφίας και δοκιμιογραφίας για μεγάλους,
- 7) η συνεχής δημοσίευση των νέων αποκτημάτων στη βιβλιοθήκη μέσω της δημοσίευσης των τίτλων τους στις σελίδες του δημοτικού περιοδικού,
- 8) οι πρωτοβουλίες προώθησης της ανάγνωσης στα Γυμνάσια, Δημοτικά ακόμα και νηπιαγωγεία, με την παρουσία στην τάξη του βιβλιοθηκαρίου που διαβάζει κείμενα από κάποιο έργο νέας εισόδου στη βιβλιοθήκη και που πραγματοποιεί επί τόπου το δανεισμό προς διευκόλυνση των μαθητών, από τα βιβλία που μετέφερε

με το αυτοκίνητο μέσα σε ευρύχωρη τσάντα. Η εξοικείωση με το δανεισμό παρακινεί τους μαθητές να επισκεφτούν απευθείας τη Βιβλιοθήκη, αυξάνοντας έτσι τον αριθμό των μικρών τακτικών χρηστών (τα Χριστούγεννα στους πιο τακτικούς από τους αναγνώστες και τις αναγνώστριες χαρίζεται ένα πακέτο με βιβλία). Προς την ίδια κατεύθυνση ήταν χρήσιμες οι περιοδικές συναντήσεις, που διοργανώθηκαν στη βιβλιοθήκη, για την εξοικείωση με το βιβλίο ή με σκοπό τη δημιουργία βιβλίων pop art, δηλαδή τρισδιάστατων. Για τον ίδιο επίσης σκοπό παρουσιάστηκαν εκθέσεις με τις πρωτότυπες μακέτες των εικονογραφήσεων που φιλοτεχνήθηκαν από μερικούς από τους πιο φημισμένους Ιταλούς εικονογράφους για βιβλία για νέους. Για τον ίδιο σκοπό η βιβλιοθήκη έχει προσφέρει την έδρα της για την παρουσίαση στα παιδιά θεατρικών παραστάσεων κατάλληλων για την ηλικία τους και τις προτιμήσεις τους. Δεν είναι τυχαίο που το δημοτικό σχολείο, τον Σεπτέμβριο του 1990, πήρε το όνομα ενός από τους μεγαλύτερους Ιταλούς συγγραφείς για παιδιά, γνωστού σ'όλον τον κόσμο, του Gianni Rodari,

9) η δημοσιοποίηση των έργων για την τοπική ιστορία με διαλέξεις από ειδικούς (η πόλη και η ιστορία της, και με τη διοργάνωση φωτογραφικών εκθέσεων που επιμελήθηκαν οι τοπικοί συλλέκτες· η πόλη κατά τη διάρκεια της Αντίστασης, και με τη διοργάνωση διαγωνισμών που απευθύνονται σε σπουδαστές με θέματα που αφορούν τον αντιφασισμό· η πόλη και ο πολιούχος της: ο Ιερός Αυγουστίνος· η πόλη και το επιφανές τέκνο της, Antonio Bordoni, επιστήμονας μαθηματικός που γοήτευσε ακόμα και το Ναπολέοντα Βοναπάρτη, κ.λ.π.),

10) η διοργάνωση από τη δημοτική βιβλιοθήκη περιοδικών διαλέξεων πάνω σε γενικά πολιτιστικά θέματα, χρησιμοποιώντας ακόμα και ένα σύστημα βιντεοπροβολής (με τη δυνατότητα επόμενως να προβληθούν επιστημονικά ντοκιμαντέρ, ταινίες, βιντεοσκοπήσεις συναυλιών κ.λ.π.),

11) η διοργάνωση από τη δημοτική βιβλιοθήκη περιοδικών επισκέψεων σε εκθέσεις τέχνης εκτός της επαρχίας της Παβία, καθώς και εκτός της περιφέρειας της Λομβαρδίας,

12) η αγορά (το 1990) ενός υπολογιστή και επομένως η δυνατότητα να πραγματοποιείται ηλεκτρονικά η υπηρεσία δανεισμού με την επακόλουθη επιτάχυνση των διαδικασιών,

13) η τοπική εφημερίδα της επαρχίας της Pavia ("La Provincia Pavese") υπογραμμίζει (το Δεκέμβριο του 1994) το γεγονός ότι πολλοί αναγνώστες πλέον πηγαίνουν από τη Παβία στη Cava Manara (καλύπτοντας μία απόσταση πέντε χιλιομέτρων), γιατί στη δημοτική βιβλιοθήκη της βρίσκουν ένα πολύ ενημερωμένο κατάλογο βιβλίων για παιδιά και μπορούν να τα δανειστούν με ελάχιστο χρόνο αναμονής, ακόμα και με τηλεφωνική κράτηση από πριν,

14) χάρη στο έργο του Κέντρου Καταλογογράφησης της Επαρχίας της Παβία (η Επαρχία έχει αναλάβει την ανάπτυξη των υπηρεσιών των δημοτικών βιβλιοθηκών με ειδική εξουσιοδότηση από την Περιφέρεια της Λομβαρδίας), ο βιβλιοθηκάριος απαλλάσσεται από το έργο της καταχώρησης (αρκεί ένα προσωρινό χειρόγραφο με τα απαραίτητα στοιχεία, ενώ το οριστικό τυπωμένο δελτίο το προμηθεύεται μέσα σε λίγες μέρες από το Κέντρο Καταλογογράφησης

της Επαρχίας) και μπορεί να αφιερωθεί σε μία παραγωγική σχέση με τις διάφορες ομάδες κοινού,

15) η σχέση με άλλες βιβλιοθήκες της περιοχής και η ώθηση στην ενεργοποίηση ενός μικρού διαδημοτικού βιβλιοθηκονομικού συστήματος (με κέντρο αναφοράς στο Δήμο του Belgioioso, με τον ίδιο περίπου αριθμό πληθυσμού με την Cava Manara) με τη συμμετοχή όχι μόνο των υπόλοιπων μικρών και μεσαίων βιβλιοθηκών της περιοχής κοντά στη Παβία, αλλά και της κεντρικής δημοτικής βιβλιοθήκης της πόλης της Παβία,

16) η ανάπτυξη επομένως από μέρους της δημοτικής βιβλιοθήκης της Cava Manara μίας ελκτικής λειτουργίας (και η κεντρική δημοτική βιβλιοθήκη της Παβία αναγκάστηκε να εκσυγχρονίσει μέσω υπολογιστή την υπηρεσία δανεισμού της και να ενδυναμώσει τη δράση του παραρτήματος της βιβλιοθήκης που ειδικεύεται στην παιδική λογοτεχνία) και η αναγνώρισή της ως δυνητικής βιβλιοθήκης κέντρο του συστήματος,

17) μετά την επίσημη δημιουργία (με έγκριση μέσω ειδικής απόφασης του Συμβουλίου της Περιφέρειας Λομβαρδίας τον Οκτώβριο του 2001) του Διαδημοτικού Βιβλιοθηκονομικού Συστήματος της περιοχής της Παβία (Pavese) (τα άλλα δύο, και αυτά με δημογραφική περιοχή άνω των 100.000 κατοίκων, είναι εκείνα του Oltrepò και της Lomellina), σήμερα η Cava Manara κατέχει βασικό ρόλο στη δυναμική εξέλιξη αυτού του διαδημοτικού βιβλιοθηκονομικού συστήματος στην επαρχία της Παβία. Το κέντρο του συστήματος δεν μπορεί παρά να είναι η κεντρική δημοτική βιβλιοθήκη της πόλης Παβία (με πληθυσμό πάνω από 70.000 κατοίκους), που –και με βάση το παράδειγμα που προσφέρει η Cava Manara- αποφάσισε να αποδεχτεί την πρόκληση να μετατρέψει το ρόλο της, από τον παραδοσιακό μίας βιβλιοθήκης συντήρησης, σε βιβλιοθήκη «φίλη» των πολιτών/χρηστών, με δυναμικές και ανανεωμένες υπηρεσίες ώστε να ανταπεξέλθει στις ανάγκες πληροφόρησης, τεκμηρίωσης, μελέτης και ψυχαγωγίας που δεν μπορούν παρά να ενδιαφέρουν μία σύγχρονη τοπική κοινότητα,

18) ο βιβλιοθηκάριος της Cava Manara (στην πραγματικότητα είναι γυναίκα, ονομάζεται Alessandra Chiesa) συνεχίζει το «παιδαγωγικό» της έργο μέσα από την τεχνική επιτροπή του διαδημοτικού βιβλιοθηκονομικού συστήματος της περιοχής της Παβία (στο οποίο συμμετέχουν περίπου είκοσι βιβλιοθήκες). Σίγουρα οι ενέργειες της έχουν στόχο να πείσουν τις τοπικές αρχές της περιοχής ότι στη βιβλιοθήκη πρέπει να εργάζεται ένα άτομο επαγγελματικά καταρτισμένο, αν όχι με πλήρη, τουλάχιστον με μερική απασχόληση (όχι επομένως ένας εθελοντής, που, όπως λέγεται λαϊκά στην Ιταλία «σήμερα υπάρχει, αύριο κανείς δεν ξέρει»), ότι στη βιβλιοθήκη πρέπει να εξασφαλιστούν οι πόροι που θα επιτρέπουν το συνεχή εμπλουτισμό και ενημέρωση του πλούτου της. Αυτή είναι η αναμέτρηση που πρέπει να απασχολήσει τις υπόλοιπες βιβλιοθήκες του συστήματος και αναλογικά και την κεντρική δημοτική βιβλιοθήκη της πόλης της Παβία: την αναμέτρηση κερδίζει όποιος πραγματοποιήσει το μεγαλύτερο αριθμό αγορών, το μεγαλύτερο αριθμό δανεισμών και επομένως όποιος κατορθώσει την πιο σημαντική αύξηση του αριθμού των χρηστών.

Αφού έκανε την αρχή (δίνοντας το καλό παράδειγμα), η Cava Manara σίγουρα δεν έχει σκοπό να επαναπαυτεί στις δόξες της

Για τα χρονικά, ή, καλύτερα, για την ιστορία των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, στην επαρχία της Παβία η Cava Manara σε διάστημα 16 ετών (από το 1987 στο 2002) πέρασε από τους αρχικούς 4.000 τόμους του 1987 στους σημερινούς άνω των 21.000 (αφού έγινε και η απαραίτητη απόρριψη), από τους 254 στους 650 χρήστες, από τους 1.000 περίπου στους 7.000 δανεισμούς ετησίως.

Είναι δυνατό να επισκεφτεί κανείς τη βάση των βιβλιογραφικών δεδομένων των δημοτικών βιβλιοθηκών που είναι συνδεδεμένες με το Κέντρο Καταλογογράφησης της Επαρχίας της Παβία στην ιστοσελίδα: <http://pavia.ebiblio.it>